

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΒΕΡΤΟ ΝΤΕ ΤΕΝΕ'ΙΓ

ΔΥΟ ΠΤΩΜΑΤΑ Σ' ΕΝΑ ΤΑΦΟ

‘Ο Βαπτιστής, ο γέρω καντηλανάφτης, στάθηκε κάτω απ’ τή μεγάλη θολοτή πόρτα τής εκκλησίας τού νεκροταφείου, νά πάρει τήν άναπνοή του. Αισθάνονταν, κείνο τό προί, μιά πρωτοφανή άγωνία πού τόν εμπόδιζε νά κάνει τήν καθημερινή του εργασία. ‘Οστόσο, κατανήγηση τήν ταραχή του και μπήκε μέσα. ‘Η δροσιά πού τόν χτύπησε στό πρόσωπο, τού έκανε καλό. Οί άχτινες τού ήλιου σκορπίζαν πάνω τής μαριμαρένιες πλάκες, άνάμεσα από τά τζάμια, πολύχρωμες κηλίδες. Μιά πεταλούδα πετούσε γύρω απ’ τήν καντήλα τού βωμού και τό άρμόνιο, έκει ψηλά, έδειχνε, άραδιασμένους στή γραμμή, τούς γυμναστικούς σολήνας του.

‘Ο γέρος κοίταζε τριγύρω τόν όλα τά γνωστά του πράγματα, μ’ άπορία, σά τά τάρβητε γιά πρώτη φορά. ‘Εσπενε τά βήματά του μέ δυσκολία, πιο βαρεία από κάθε άλλη φορά. Ταξτοποίησε κάμπουσες καρτέλες, κ’ ύστερα έφερε άπ’ τό σφαιροφόδιο δύο σαμνιάνια, πού έτρεμαν στά χέρια του, όταν τ’ άνομιπούσε σ’ ένα τραπέζι, στην είσοδο τού χορού.

Σέ λίγο μπήκανε μέσα δύο άνδρες. Δέν τούς είπε ούτε λέξη. Μά χροιάστηκαν κ’ οί τρεις μ’ όλο τό βίρος τού σώματός των άπ’ τά μαζουρά σχοινιά πού φαινότουσαν μέσ στη σκιά τού καμπαριού και ή πένθιμος κωδωνοκρουσία άντήρησε σ’ όλο τό χωριό.

Θά γινότανε κείνη τή μέρα ή κηδεία τής χήρας Μαρτενσάο πού πέθανε από έγκεφαλικό πυρετό, χωρίς νά προφτάσει νά ξαναποκτίσει τή διαίγεια τών σφαιρών τής.

Είτανε μιά καθαρή καταδεχτική γοιούλα. ‘Ολοι στό χωριό ήξεραν τόν άσπρο σκούφο τής και τό αγανό περιλάτημά τής. Τήν περασμένη βδομάδα, έκει πού στεκότανε στό κατώφλι τής πόρτας τής, σομαίστεζε άξαφνα χίμω. Πέρασε κάμποσες μέρες μέ παραμιλητό, κ’ ύστερα πέθανε.

Και τώρα... ‘Ο καντηλανάφτης ένιωθε τώρα κάτι άδορατασούβλεφα νόημα νά έσπασίονε τό στήθος του. Τήν πεθαμένη αΐτη, αΐτη τήν πεθαμένη πού θά τήν έφεραν σέ λίγο έδω και πού θά τής παραστεκότανε, τήν είχε άγαπήσει επί σαράντα δόλοζιμα χρόνια, μ’ όλη τή θερμότητα τής άδολής και παιθιακής καρδιάς του.

Ξανάβλεπε τόν έαντό του νέο—είχε άσπασθεί ήδη τό πλάγγελο μού καντηλανάφτης,—τίν έποχή πού άρχισε ή έρωτική του περιπέτεια.

Τό βράδι, άφοϋ τελείωνε ο έσπερινός έβγαζε μάνι-μάνι τό μαζουρά χιτώνα του και τό τετραγωνικό σκουφάκι του και ύστερα, όταν σκοτεινιάζε γιά καλά, πηδούσε τόν έτοιμόροπο τοίχο τού νεκροταφείου από ένα χαλασμένο μέρος...

Γλυστρούσε μέσ στις αϋλές, κάτω από τίς μηλιές, περνούσε από κήπους, καρτερούσε λίγο νά τού κάνει ή κυρία Μαρτενσάο τό συμφωνημένο σημείο—και σέ λίγο βρισκότανε κοντά τής.

‘Ο άντρας τής, ο τελωνοφύλακας, θάγυρνούσε κάπου, κει κάτω, ένώ τό μεθυσμένο από φιλιά ζευγάρι, ξεχνιότανε στό έρωτικό παραλήρημά του.

Τό μυθιστόρημα αυτό βάσταζε δόλοζιμο χρόνο. ‘Ολοι στό χωριό τό ήξεραν. Μονάχα ο σύζυγος—όπως συμβαίνει πάντα—δέν ύποπτευότανε τίποτα.

‘Οστόσο, μιά μέρα, τά έμαθε όλα. Τρομερή σκηνή έπακολούθησε Οί δύο άνδρες άρπάχθηκαν σιωπηλοί και άγριοι, μπρός στην τρομαγμένη γυναίκα και κυλίστηκαν χίμω. Μά ο Βαπτιστής, πού είτανε δυνατοτέρος, έβαλε τό Μαρτενσάο από κάτω. Γιά μιά στιγμή μάλιστα, έλαμψε στά χέρια του ή άστραφτερή κοπή τού μαχαιριού του. Δέ χρειάστηκε όμως νά χρησιμοποιήσει τό φρονικό τούτο όπλο, γιατί ο σύζυγος, τρελλός άπ’ τόν πόνο και τή τρομάρα του, μπόρεσε νά ξεφύγει άπ’ τά χέρια τού φίλου τής γυναίκας του, νά πεταχθεί έξω άπ’ τό σπίτι και νά χαθεί μέσ στό νυχτερινό σκοτάδι.

Τήν άλλη μέρα τόν βρήκανε νά γυρνάει δω και κει—τρελλός πιά, γιά δέσιμο.

‘Η Οί δύο συνένογοι άπεσιώπησαν τήν τραγωδία, ο παράφρων κλείστηκε στό φρενοκομείο και ο καιρός πού πέρασε έρριξε στή λήθη τό σκοτεινό αυτό δράμα.

‘Υστερ’ από κάμποσο καιρό, ο Μαρτενσάο πέθανε, χωρίς νά τόν ξαναδοϋνε στό χωριό.

‘Η χήρα του τόν επένθησε όπως έφραζε. ‘Ως τόσο ο καντηλανάφτης πηγαίνε κάθε βράδυ κ’ έβλεπε τή φίλη του στό δωμάτιό τής, και όταν τά χρόνια άστράσαν πιά τά μαλλιά στους χροιάφους τών δύο έρωτευμένων, ο γέρος, (πιστός άκόμα στή έρείπια τού παρελθόντος) ξαναπήγαυε κ’ έβλεπε κείνη πού ποτέ δέν τόν λημονούσε.

‘Η έννοσή τους βαστούσε τόσα χρόνια, πού έφτασαν τέλος στό σημείο νά πιστεύουν πως δέ θά τελείωνε ποτέ.

Και όμως...

‘Η γριά πέθανε άξαφνα και ο Βαπτιστής περίμενε τώρα νά φέρον τόν πτώμα τής στην εκκλησία.

Τό ήξερε καλά πως όλοι θά τόν κοιτάγαν στά μάτια : Πως δέν είχε τό δικαίωμα νά κλάψει. Πως δέν έφραζε νά φανερωθεί τόν πόνο του, πως έφραζε νά καταπνίξει τάναφάλλητά πού θάνέβαιναν στό λαμό του.

Τέσσερις άνδρες έφεραν οί λίγο τό έλαφρό νεκροκρέβατο. Οί πατάδες βάδιζαν μπροστά. Τό πλήθος έκατο στους πάγκους. Και τότε άρχισε ή νεκρώσιμη ακολουθία...

‘Ο καντηλανάφτης, μαζόμενος κοντά στον παπά, άντικαθιστούσε—όπως συχνά τού συνέβαινε—τόν πάπυ. Γιά πρώτη φορά τό έ κ β α θ έ ω ν τόν συνεζήτησε τόσο πολύ, και όταν άντήχησε στην εκκλησία τό Γ α ι α ν ε ζ η ρ ε ε έ λ α φ ρ ά ν, ένιωσε τά σουβράκια νότια τής τήφρας νά μηγούρνουν βαδίζω στό στήθος του.

Και ψιθύρισε :

— ‘Εγώ φταίω άν ένας καλός άνθρώπος πέθανε τρελλός στό φρενοκομείο κ’ άν ή γυναίκα του πέθανε κ’ αυτή χωρίς όμως νά μπορέσει νά λυτρώσει τήν ψυχή τής μέ τή μετάνοια γιά τό τρομερό αυτό έγκλημα.

‘Αναλογίστηκε τόσο έφραζε νά βασανιστεί γιά νά έξιλεωθεί γιά τό κακούργημά του. ‘Από τήν καλιά τραδιά, έμνε τώρα μονάχα αυτός, με τούς όμοιους λυγισμένους κάτω από τό βάρος τού τρομερού παρελθόντος και τού τρομερότερου—άγνώστου—μέλλοντος.

Κόντεσε νά τρελλαθεί...

‘Οταν τελείωσε, επί τέλους, ή νεκρώσιμη ακολουθία, μπήκε επί κεφαλής τής εκφοράς. Τραβούσανε κατά τό νεκροταφείο. ‘Η μυρωδιά τού φρέσκου χιματός τού άνοιγμένου λάκκου, τόν έκανε νά όπισθοχωρήσει τρομαγμένος.

‘Οστόσο, συγχατήρησε, επειδή όλοι παροϊόνεσαν και τήν παραμυθή του κίνηση. Οί συγγενείς κ’ οί φίλοι τής μακαρίτισσας, ένθ έρχονταν λουλούδια στον άνοιχτό τάφο, κοιτάζαν νά δοϋνε τή θά κάνει ο παλιός τής φίλος... Μά εκείνος δέν έβλεπε τίποτα. Στεκότανε άκίνητος στό χεϊλή τού λάκκου. Δέν κατάλαβε ποτέ έφυγε τό πλήθος και ο παπάς...

Και άξαφνα ο Βαπτιστής είδε πως είτανε μόνος του. Συνήθε άπότομα από τήν άγία νιόδη όνειροτόλησή του. Τό ξύλο τού νεκροκρέατου γυάλιζε παράξενα κάτω από τά λουλούδια...

Τότε έφαζε, σιγά-σιγά στην τσέπη του κ’ έβγαλε από μέσα τό μαχαίρι, μέ τό όποιο λίγο έλειψε άλλοτε νά γίνει φονιάς.

Τ’ άνοιξε, κοίταξε κάμποσο τή σκουριασμένη λάμα του, έκανε τό σταυρό του, άνοιξε λίγο τό ποικάμισό του και τόμπησε, μέ μανία, στό στήθη του.

Παραλίπησε. Πλατειές κηλίδες αίματος πιστόλισαν τά λουλούδια τού τάφου. Και ο καντηλανάφτης έπεσε και κείνος νεκρός, μέ τό κεφάλι μέσ στον άνοιχτό λάκκο !...

*

2135 ΜΕΤΡΑ ΥΠΟ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τό βαθύτερον άνθρακωρυχείον τού κόσμου βόίσκεται σήμερα στό Σίτυ-Ντήτ, στό Τράνσβααλ. Περιλαμβάνει δύο διαδοχικά φρέατα και τό βάθος του φθάνει τάς 2135 μέτρα. ‘Η θερμοκρασία τού βόιθους άνέρχεται εις 33 ο τού έκατομπαθμόν θερμομέτρου. Παρ’ όλα αυτά, οί εργατάι οί όποιοι είνε καταδικασμένοι νά εργαζώνται έκει κάτω δέν ύποφέρουν καθόλου, χάρις εις τελειότατα μηχανικά συστήματα άερισμού και φωτισμού.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

‘Εξεδόθη υπό τού εκδοτικού οίκου «Κεραυνός», εις κομψόν τόμον τό άριστούργημα τού Βίκτωρος Ουγκώ «οί ‘Αθλιοι» μέ θαυμασίας εικόνες και πλουσιωτάτην εμφάνισιν, δυνάμενον νά στολήσει και τήν καλλιτέραν Βιβλιοθήκην.

Στάθηκε νά πάρει τήν άναπνοή του...